

Arnhem, 17-11-2020

5 jaar geleden kwam ik op 35 jarige leeftijd terecht in Arnhem in de koepelgevangenis, onvrijwillig gevlucht vanuit mijn land in oorlog, Syrië.

Ik had een mooi beeld over de vrijheid en gelijkwaardigheid die in Nederland zou zijn. Vol positieve moed, energie, openheid en waarheid ben ik begonnen om deel te gaan nemen aan de Nederlandse maatschappij. Het viel me snel op dat er veel aparte groepen in Nederland zijn, ieder functionerend op zijn eigen eiland. De integratie van eerdere aangekomen groepen leek niet goed gelukt. Hierdoor ging ik op zoek waardoor dit kwam. Hoe gaven organisaties vorm aan hun begeleiding aan asielzoekers, vluchtelingen en migranten. Veel organisaties zette zich in, maar ik merkte dat het vaak niet aansloot en dat ondanks de goede bedoelingen het weinig resultaat had. Ik heb dat ook persoonlijk ervaren. Daarbij werd ook helder dat veel organisaties een organisatiebelang hadden om zelf als organisatie te blijven bestaan. Het praktische werken en in verbinding komen met een groep vluchtelingen bleek steeds geremd te worden door allerlei regels en al bestaande structuren.

Vanuit mijn achtergrond als psycholoog en ervaringsdeskundige als vluchteling heb ik toen het concept van Boost bedacht om de integratie van vluchtelingen te ondersteunen en een grotere kans van slagen te geven. Ook wilde ik het beeld wat er geregeld heerst bij bepaalde groepen mensen veranderen om te laten zien dat we niet alleen op de uitkering willen leven maar willen meedoen en de economie willen ondersteunen. Ook bij de vluchtelingen heb je natuurlijk verschillende groepen, net zoals bij de Nederlanders. Vluchtelingen die willen doen en weten wat ze willen, vluchtelingen die niet op de hoogte zijn van hoe het werkt in Nederland en hun weg niet goed kunnen uitstippelen en een groep vluchtelingen die gewoon niets wil doen. Het viel en valt mij nog steeds op dat vanuit de gemeente Arnhem/overheidsorganisaties de energie en druk gezet wordt op de groep vluchtelingen die weten wat ze willen en actief willen zijn. De andere groepen worden met "rust" gelaten. Het lijkt makkelijker om te gaan werken met zij die willen. Waarschijnlijk vanuit goede bedoeling wordt dus de druk op de eerste groep gezet. Maar wanneer je deze druk niet passend en naar een niet passende weg inzet dan verlies je uiteindelijk ook deze bereidwillige groep. Zo gaan zij ook tot de groep vluchtelingen behoren die niet meer willen of niet meer durven.

Nu 5 jaar verder zie ik dat dit gebeurt. De mensen die wel willen zijn lang los gelaten en wisten niet hoe zij dat wat ze wilden bijdragen vorm konden geven. Ze hebben verschillende trajecten gevolgd die de ambtenaren voor hun bedacht hadden. Het daarin meedoen/lopen vanuit hun achtergrond en regime angst heeft zeker een rol gespeeld waardoor de weg vaak niet passend was. Een moeilijke taak voor ambtenaren. Er is angst gekropen in de bereidwillige vluchteling om te bewegen want als het niet past kun je niet doorstromen/ontwikkelen en dus stop je. Voordat je het weet zit je in de schulden of krijg je problemen die je niet zelfstandig weet op te lossen.

Vanaf het begin heb ik zo graag met een bemiddelende/verduidelijkende rol willen ondersteunen met verbinding zodat beide partijen elkaar beter gingen begrijpen en er een werkelijke integratie en cohesie plaats kon vinden. Als psycholoog weet ik hoe ik kan verbinden. Het is niet voor niets dat de vluchtelingen bij Boost komen omdat we voor hun betrouwbaar zijn.

Boost is bedacht om een tussenvorm te vinden tussen de groepen en de (semi) overheidsorganisaties zoals de gemeente om hun te leiden naar zelfredzaamheid en actieve deelname in de maatschappij.

Maar helaas is mijn positieve beeld in de jaren verandert in het beeld dat het niet lukt om gelijkwaardigheid te creëren er geen acceptatie is van vrije meningsuiting door vluchtelingen in de gemeente Arnhem want dan wordt je tegen gewerkt. Ook ervaar ik geen acceptatie van het horen van de waarheid, dat wordt bestempeld als negatief.

Ik heb veel meer ervaren: genegeerd worden, gekleineerd worden. Als ik voor mijzelf op kom dan ben ik negatief of dominant. De moeite om een gesprek gepland te krijgen bij de ambtenaren, het moeilijk contact krijgen, moeilijk om gehoord te worden.

Vaak heb ik gehoord: Zo werkt het nu eenmaal in Nederland. Je moet het spel meespelen op onze manier.

Tijdens de afgelopen tijd en ook op dit moment hoor ik allerlei berichten/verhalen over mijzelf waar ik niet persoonlijk van op de hoogte ben gesteld maar als waarheid lijkt rond te gaan zonder dat er iemand met mij in gesprek gaat. Waar zijn de kritische vragen aan mij? Wie neemt er contact met me op en gaat het gesprek aan met mij? Ik heb vaak organisaties/ medewerkers uitgenodigd. Ze kwamen niet. Zo merk ik dat er een praatcircuit is achter de schermen.

Ik hoor zelfs veel onware verhalen over de organisatie Boost zonder dat er hoor en wederhoor heeft plaats gevonden. Op het moment dat ik in een eerlijk gesprek kan duidelijk maken dat wat er gezegd wordt niet klopt dan wordt ik daarna genegeerd. Heel vaak vraag ik om een gesprek om elkaars standpunten te verduidelijken en te kijken waar we elkaar kunnen vinden, maar dat gebeurt niet.

Ik heb geen steun ervaren vanuit de ambtenaren die bij voorbaat al een akkoord/plan hadden waarbij vaste partners een rol hebben gekregen en een bottom up initiatief waarmee deze partijen een nog beter resultaat hadden kunnen bereiken in deze rol is genegeerd en niet geïmplementeerd. Ik heb ontdekt dat iedereen wel achter de schermen contact heeft met elkaar en dat er een groot eigen belang speelt en het ontbreekt aan een gezamenlijk/overstijgend belang voor de inwoners van Arnhem. Misschien ben ik te idealistisch, maar ik had verwacht dat de beoordeling op resultaten mee zou wegen en dat iedereen een gezamenlijk belang zou willen dienen. Als de wethouder goed had gekeken naar het verslag van Boost en de resultaten dan had ze kunnen weten dat we niet zomaar iets zeggen, maar dat we een gezamenlijk plan goed hadden kunnen waarmaken.

Het lukte me ook zeer moeizaam om in contact te komen met de wethouder. En helaas, ook de wethouder negeert na een gesprek wat er is gebeurd en de mogelijkheden die er zijn. De betreffende ambtenaren waren aanwezig bij deze gesprekken en ze vallen elkaar niet af.

Ik zou graag een motie in willen dienen om het functioneren van de ambtenaren t.a.v. integratie en inclusie en het algemene belang boven het persoonlijke/politieke belang te stellen te verbeteren. Want zoals terecht is gezegd in de raadsvergadering van 4/11/20, kun je je afvragen hoe goed ambtenaren functioneren als stichtingen via de raad alleen gehoord kunnen worden.

Uiteindelijk heb ik alles aan de burgemeester gezegd, maar concreet kan hij niets voor mij/ de vluchtelingen en Arnhemers waar ik voor werk betekenen.

Persoonlijk is er tegen mij geschreeuwd door ambtenaren, heb ik geprobeerd in gesprek te komen.

Maar alles vergeefs. Uiteindelijk hoor ik dat Boost niet serieus wordt genomen en enkel als ontmoetingsplek wordt aangemerkt. Maar stel je voor: je bent vluchteling, hebt geen werk, je kinderen zijn getraumatiseerd – en om te integreren ga je bij Boost koffie drinken en leuke dingen doen? Alleen ontmoeten geeft geen resultaat. Door samen te werken met andere (semi) overheidsorganisaties op 1 fysieke plek zou er echt een resultaat bereikt kunnen worden en een brug van vertrouwen opgebouwd kunnen worden tussen de vluchteling en de gemeente/organisaties. De gemeente Arnhem is voor mij een onbetrouwbare partner gebleken die een ideële organisatie, wat Boost is, heeft tegengewerkt zonder duidelijke reden.

Er wordt vaak gezegd dat vluchtelingen van hun "luie kont" moeten komen. Maar op het moment dat ik ben opgestaan tot aan dit moment heb ik alleen maar tegenwerking gehad, remming, kleineringen en een grote druk vanuit de gemeente en andere organisaties om te stoppen. We zijn lastig. In beleidsstukken wordt er gezegd dat het het beste is om samen met vluchtelingen een passend beleid te maken, maar in de praktijk zie ik dit niet terug. Vaak worden jongeren die geen ervaringen hebben en zich direct volledig aanpassen aan de Nederlandse maatschappij ingezet bij organisaties. Wat deze jongeren doen en wat zij zeggen geldt niet voor de gehele groep jongeren en volwassenen. Zij zeggen wat de organisatie wil dat ze zeggen. Via deze jongeren bereik je geen zelfredzaamheid en de waarheid van hoe de vluchtelingen denken, kijken en wat zij willen doen komt niet naar buiten.

Je hoort vaak enkel de positieve verhalen van ambtenaren en organisaties en in de media. In de media zie ik deze verhalen over mensen die ik persoonlijk ken maar ik weet dat wat er verteld en geschreven wordt niet de waarheid is. De groep vluchtelingen is moeilijk echt te bereiken en ze durven de waarheid vaak niet te zeggen. Dit is ook wat veel organisaties aangeven. We krijgen dan ook vaak de vraag: Hoe kunnen jullie de mensen bereiken? Al lang voor de opening van Boost hebben we deze brug van vertrouwen opgebouwd met de mensen.

Boost is volgens mij een persoonlijk verhaal/probleem geworden wat op mijn schouders ligt waarbij niet gekeken wordt naar het algemeen belang van de vluchtelingen en de inwoners van Arnhem. In 2 jaar hebben we bevestigd dat we een resultaat kunnen bereiken, dat ik betrouwbaar ben. Vanuit mijn achtergrond is het een groot en betekenisvol woord: betrouwbaar zijn. Ik lieg niet.

Wordt er vergeten dat we meer dan 500 mensen mogen vertegenwoordigen? Hoe moeilijk dat is bij mensen die komen vanuit een dictatoriaal regime die overheidsorganisaties niet vertrouwen?

Ik was bij de raad en ik verwachtte dat het ook nu een persoonlijk verhaal werd door het beeld wat geschetst wordt over mij door de ambtenaren van de gemeente. Boost gaat niet meer door want deze gemeente is ziek. Ik heb roddel en achterklap ervaren. Dit heb ik niet willen geloven.

Mijn positieve beeld is nu na 5 jaar veranderd in een negatief beeld waar onrechtvaardigheid en persoonlijk belang en geld verdienen op de rug van de vluchteling onder de noemer van werken voor de vluchteling hoogtij viert. Ik besef goed dat jullie mij nu als negatief zien, maar het stadium dat ik dat erg vind ben ik voorbij. De waarheid dient gezegd te worden. Misschien vind ik 1 oor die naar mij luistert.

De gemeente Arnhem heeft in mijn ogen geen recht meer om te zeggen dat de vluchtelingen die niet actief mee willen doen aan hun integratie. Want met meer dan honderden statushouders die dat wilden, wiens stem gehoord had kunnen worden, ervaar ik nu dat de gemeente Arnhem geen recht meer heeft om voor/over ons te praten. Ik ervaar dat er vanuit de gemeente Arnhem geen recht meer is om te zeggen wat voor werk ik moet doen. Na 5 jaar is er nog steeds een minimaal resultaat in het toeleiden naar werk van vluchtelingen. Maar het presentieerblad wat door Boost is aangereikt om hier gezamenlijk van betekenis in te zijn, is kapot gemaakt en daarmee ook het vertrouwen bij de doelgroep in Arnhem.

Ik weet dat jullie nu zeggen dat er wel een resultaat bereikt wordt. Dit is een resultaat gebaseerd op druk door de gemeente/overheid en het sturen van vluchtelingen naar hun vastgestelde partners. Hierbij gaat het om geld verdienen en daarvoor de vluchtelingen inzetten. Dit is geen integratie en is zo een herhaling van de situatie waarin gastarbeiders in het verleden terecht zijn gekomen. Met dat verschil dat velen toen vrijwillig kozen om in Nederland te werken, maar nu is het verplicht te werken onder de vlag van inclusie/integratie. De risico's op uitval is enorm en de resultaten moeten niet worden gemeten op hoeveel mensen er aan het werk geholpen zijn maar hoeveel mensen stoppen

met werken nadat ze in een traject geplaatst zijn.

Ik heb geprobeerd om met de gemeente te zoeken naar passende arbeidsplekken voor vluchtelingen. Maar zij wilden niet gezamenlijk kijken.

Alle correspondentie over wat mij en Boost is overkomen heb ik op papier, maar dit leg ik niet op tafel. Wanneer iemand aangeeft dat het niet klopt wat ik zeg dan kan ik dat eenvoudig laten zien.

Voor mij is alles al weg. Mijn land, mijn droom om hier iets moois te creëren in Arnhem, mijn geloof in een democratie. Het netwerk in Nederland bestaat uit belangen. Ik herken het vanuit mijn dictatoriale land, maar hier in Nederland dan op een nette manier.

Jullie mogen mij beoordelen zoals jullie willen. Mijn energie is op om nog iets moois op te bouwen in Arnhem. Zoals het nu is georganiseerd in Arnhem gaat dit nooit lukken. Het Nederlandse systeem is moeilijk, maar de mensen die ermee werken kunnen het verschil maken en een resultaat bereiken, maar in Arnhem wordt dit niet gedaan.

Ik hoop dat jullie met andere ogen kunnen kijken naar het integratiebeleid en de andere kant/ de vluchteling serieus nemen en naar hem willen luisteren.

Mohammed Obeido